

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
1.2 Facultatea	Teologie Ortodoxă / Teologie
1.3 Departamentul	Teologie
1.4 Domeniul de studii	Arte Vizuale
1.5 Ciclu de studii	Licență 2022-2025
1.6 Programul de studii/Calificarea	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Studiul compoziției pentru pictură						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Dr. Tudor Vasile						
2.3 Titularul activităților de seminar	Specialist Chiriac Emanuel						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	4	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități: participări la expoziții și concursuri					8
3.7 Total ore studiu individual	80				
3.9 Total ore pe semestru	150				
3.10 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Discipline parcurse în anii anteriori : Studiul desenului și formelor, Studiul culorii și picturii, Desen proiectiv și perspectivă, Studiul tehnicilor artistice, Anatomie artistică, Studiul desenului pt. pictură, Studiul culorii pt. pictură.
4.2 de competențe	Dexteritate a reprezentărilor și compunerilor vizuale, dobândită ca urmare a studiilor și aplicațiilor practice de la disciplinele artistice plastice.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Sală cu dotări tehnice corespunzătoare prezentărilor de imagini.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Atelier cu dotări tehnice adecvate; mobilier corespunzător activităților artistice plastice, materiale și ustensile de lucru.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> - Cunoașterea terminologiei artistice plastice, a teoriilor și conceptelor compoziționale specifice domeniului picturii, în corelare cu cele ale Teologiei creștine, îndeosebi ortodoxe. - Utilizarea adecvată, teoretică și aplicativă, a cunoștințelor generale și compoziționale, dobândite în cadrul contextualizat al relației Teologie –Arte vizuale; - Evaluarea obiectivă, din punctul de vedere al Artei Sacre, a unor realizări iconografice și principii compoziționale, în baza cunoștințelor și deprinderilor dobândite; - Elaborarea unor lucrări teoretice și aplicative, cu specific teologico-artistic, în cadrul abordării și aprofundării studiului compoziției pentru pictura bisericească. - Accesarea și integrarea în contextul artei creștine a conceptelor iconografice ortodoxe, caracteristice compozițiilor picturii bisericești. - Identificarea, elaborarea și dezvoltarea unor cercetări profesionale personale, din perspectiva principiilor compoziționale consacrate în cadrul iconografiei ortodoxe.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> - Capacitate de relaționare socială în sens teologico-artistic și comunicare interpersonală eficientă, pe baza unor prerogative compoziționale comune, întâlnite în exprimări vizuale distincte din cadrul Artei Sacre ; - Asumarea unor roluri și responsabilități de menținere și promovare a specificurilor competențelor compoziționale obținute. - Dobândirea spiritului de reflecție și exercitarea lui în interpretarea datelor din iconografia creștină, cu precădere ortodoxă. - Relaționarea eficientă interpersonală și profesională, pe direcția menținerii tradiției și stimulării creativității picturii bisericești.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Formarea cunoștințelor și abilităților de bază privind specificurile compoziționale și sistemele reprezentărilor imagistice în cadrul iconografiei creștine.
7.2 Obiectivele specifice	Dezvoltarea deprinderilor artistice plastice de reprezentare compozițional-canonice (pe suporturi diferite) a temelor iconografiei ortodoxe.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Generalități metodologice despre tipurile de compoziție plastică laică și religioasă. 21 ore	Metode didactice expozitive, frontale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective ecleziale și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	Biblioteca digitală Grupa Pictură Bartoș, M.J., <i>Compoziția în pictură pdf.</i> Arthur Dow_ <i>COMPOSITION pdf.</i>
Tipuri compoziționale în artele vizuale. Specificități compoziționale în arta religioasă, laică și a fotografiei artistice. 21 ore	Metode didactice expozitive, frontale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective ecleziale și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	Kimberly Elam_ <i>Geometry of Design Studies in Proportion and Composition pdf.</i>

Bibliografie: Bartoș, M.J., *Compoziția în pictură*, Ed. Polirom, Iași, 2009; Berger, R., *Descoperirea picturii* (3 vol.), Ed. Meridiane, București, 1975; Bouleau, C., *Geometria secretă a pictorilor*, Ed. Meridiane, București, 1979; Pr Prof. Braniște, E., *Liturgica generală*, Ed. I.M.B.O.R., București, 1993; Cavaros, C., *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005; Debicki, J., ș.a., *Istoria artei-pictură, sculptură, arhitectură*, Ed. Enciclopedia RAO, 1998; Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000; *Dicționar aghiografic*, Ed. Pelerinul Român, Oradea, 1998; Drăguț, V., *Arta creștină în România*, Ed. Meridiane, București, 1995; Efremov, A., *Icoane românești*, Ed. Meridiane, București, 2002; Pr. P. Florenski, *Perspectiva inversă și alte scrieri*, Ed. Humanitas, București, 1997; Gusev, N., Dunaev, M., Karelin, R., *Îndrumar iconografic*, vol. I, Ed. Sophia, Ed. Cartea Ortodoxă, București, 2007; Huțanu, A., *Arta executării mobilierului Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. Trinitas, Iași, 2006; Monahia Iuliana, *Truda iconarului*, Ed. Sophia, București, 2001; Quenot, M., *De la icoană la ospățul nupțial*, Ed. Sophia, București, 2007; Pillat, C., *Variațiuni pe teme date în arta medievală românească*, Ed. Vreimea, București, 2003; *Programul iconografic al Bisericii Ortodoxe, Îndrumar pentru zugravii de biserici*, București 1979; Sendler, E., *Icoana, chipul nevăzutului*, Ed. Sophia, 2005; Ștefănescu, I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973; Vătășianu, V., *Istoria artei europene*, vol. I, Ed. Didactică și Pedagogică, 1967; vol. II, Ed. Meridiane, București, 1972. Vătășianu, Virgil, *Pictura murală din nordul Moldovei*, Ed. Meridiane, București, 1974; Modele iconografice de tradiție bizantină.

8.2 Seminar / Laborator	Metode de predare	Observații (ore și referințe bibliografice)
Studii compoziționale ale unor detalii anatomice (mâini) comparative din arta creștină (miniatură, icoană, tablouri laice, religios) . Studii, în diverse tenici, ale portretului compozițional. 14 ore	Metode didactice expozitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective ecleziale și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	
Tipuri compoziționale în artele vizuale. Specificități compoziționale ale iconografiei creștine. 14 ore	Metode didactice expozitive și aplicative, frontale și individuale, bazate pe: expuneri, conversații, demonstrații, exerciții și pe documentări vizuale în cadrul unor obiective ecleziale și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci). Documentarea vizuală, documentarea științifică, expunerea și conversația în mediul online.	

Bibliografie: Bartoș, M.J., *Compoziția în pictură*, Ed. Polirom, Iași, 2009; Berger, R., *Descoperirea picturii* (3 vol.), Ed. Meridiane, București, 1975; Bouleau, C., *Geometria secretă a pictorilor*, Ed. Meridiane, București, 1979; Pr Prof. Braniște, E., *Liturgica generală*, Ed. I.M.B.O.R., București, 1993; Cavaros, C., *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005; Debicki, J., ș.a., *Istoria artei-pictură, sculptură, arhitectură*, Ed. Enciclopedia RAO, 1998; Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000; *Dicționar aghiografic*, Ed. Pelerinul Român, Oradea, 1998; Drăguț, V., *Arta creștină în România*, Ed. Meridiane, București, 1995; Efremov, A., *Icoane românești*, Ed. Meridiane, București, 2002 ; Pr. P. Florenski, *Perspectiva inversă și alte scrieri*, Ed. Humanitas, București, 1997; Gusev, N., Dunaev, M., Karelin, R., *Îndrumar iconografic*, vol. I, Ed. Sophia, Ed. Cartea Ortodoxă, București, 2007; Huțanu, A., *Arta executării mobilierului Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. Trinitas, Iași, 2006; Monahia Iuliana, *Truda iconarului*, Ed. Sophia, București, 2001; Quenot, M., *De la icoană la ospățul nupțial*, Ed. Sophia, București, 2007; Pillat, C., *Variațiuni pe teme date în arta medievală românească*, Ed. Vremea, București, 2003; *Programul iconografic al Bisericii Ortodoxe, Îndrumar pentru zugravii de biserică*, București 1979; Sendler, E., *Icoana, chipul nevăzutului*, Ed. Sophia, 2005; Ștefănescu, I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973; Vătășianu, V., *Istoria artei europene*, vol. I, Ed. Didactică și Pedagogică, 1967; vol. II, Ed. Meridiane, București, 1972. Vătășianu, Virgil, *Pictura murală din nordul Moldovei*, Ed. Meridiane, București, 1974; Modele iconografice de tradiție bizantină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă și în alte facultăți cu secții similare sau de arte plastice. Pentru o mai buna adaptare la cerințele pieței muncii a conținutului disciplinei se stabilesc periodic întâlniri cu reprezentanți abilitați din mediul eclezial și laic. În funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținutul disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări ad-hoc în sens tematic și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	Note pentru testări teoretice. Examen la final.	50% pt. activitatea din timpul semestrului + 50% pt. examinare finală
10.5 Seminar/laborator	Comparări calitative și cantitative ale lucrărilor la nivel de persoană și de grup.	Note pt. lucrări practice. Examen la final.	ibidem
10.6 Standard minim de performanță			
Frecvența receptivă și activă (100 %) la orele de curs și lucrări.			

Data completării
14.10.2024

Semnătura titularului de seminar
Specialist Chiriac Emanuel

Semnătura titularului de curs
Lect. Dr. Tudor Vasile

Data avizării în Departament
.....

Semnătura Director Departament
Conf.univ.dr.pr. Emilian-Iustinian Roman